

Комунальний заклад

«Чернівецький обласний фаховий
коледж мистецтв ім.С.Воробкевича»

**Інструкція
з питань техногенної безпеки**

м. Чернівці
(місце складання)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор комунального закладу
«Чернівецький обласний фаховий
коледж мистецтв ім.С.Воробкевича»

В. БОБИК

«16» січня 2023 р.

Заказ № 2583 від 16.01.23р.

1. Загальні положення техногенної безпеки

1.1. Правовою основою забезпечення техногенної безпеки на території коледжу є такі нормативно - правові документи: Конституція України, Кодекс Цивільного Захисту України, та інші нормативні документи.

1.2. Правила та Положення техногенної безпеки у сфері цивільного захисту визначають загальні вимоги до організації техногенної безпеки як складової частини цивільного захисту на території закладу і є обов'язковими для виконання.

1.3. Техногенна безпека в коледжі ґрунтується на свідомому і сумлінному виконанні заходів, які забезпечують дотримання Правил, Положення про техногенну безпеку у сфері цивільного захисту (далі Положення) на об'єктах визначених керівником структурного підрозділу.

1.4. При роботі, в навчанні та побуті всім учасникам навчального процесу та працівникам закладу необхідно усвідомлювати наслідки своїх дій, щоб не створити небезпечну ситуацію, виробляти відчуття особистої безпеки та безпеки оточуючих; розуміти те, що безпека, перш за все, залежить від кожної людини, її ставлення до навколишнього середовища та інших людей.

1.5. Виконання вимог інструкцій, нормативних актів з техногенної безпеки, охорони праці, безпеки життєдіяльності під час навчально-виховного процесу, систематична співпраця з адміністрацією навчального закладу щодо створення безпечних умов для навчання є запорукою безпеки.

2. Основні обов'язки у сфері техногенної безпеки

2.1. Учасники освітнього процесу у закладі для набуття практичних навиків попередження аварій і ліквідації їх наслідків повинні проходити навчання діям та способам захисту в разі виникнення аварійних ситуацій та аварій, про що у журналі реєстрації інструктажу з питань техногенної безпеки робляться відповідні записи.

2.2. Працівники та студенти повинні забезпечувати виконання вимог техногенної безпеки шляхом співпраці з адміністрацією навчального закладу щодо створення безпечних умов для навчання, повідомляти про всі недоліки, які можуть призвести до небезпеки життєдіяльності в ході навчально-виховного процесу.

2.3. Кожен працівник та студент несе персональну відповідальність за особисті порушення вимог Інструкції щодо виконання вимог техногенної безпеки, а також за невжиття заходів з припинення порушень іншими учасниками навчально-виховного процесу.

2.4. Основні телефони оперативних чергових аварійних служб м. Чернівці, у разі виявлення порушень негайно повідомляти їх про можливу небезпеку:

Чернівецьке міське управління ГУ МНС України	101
Шевченківський РВ національної поліції України	102
Станція швидкої медичної допомоги	103
АТ Чернівці ГАЗ	104

3. Загальні відомості про техногенно-екологічну обстановку на території коледжу

3.1. Залежно від характеру походження подій існує вірогідність виникнення наступних надзвичайних ситуацій техногенного характеру на території навчального закладу:

- аварії на міському електро-, автотранспорті;
- пожежі (вибухи) у навчальних (адміністративних) корпусах;
- аварії на магістральних газопроводах;
- наявність в ґрунті, повітрі, поверхневих та підземних водах шкідливих речовин понад гранично допустимих концентрацій (ГДК);
- раптове руйнування будівель та споруд виробничого та громадського призначення;
- аварії на системах життєзабезпечення населення міста (каналізаційні, очисні системи, мережі електро-, тепло-, газо-водозабезпечення);
- аварії на ГАЕС, ТЕЦ, АЕС та в електричних мережах.

3.2. Надзвичайні ситуації природного характеру

3.2.1. Геологічні надзвичайні ситуації: землетруси, зсуви, обвали, осідання (провалля) земної поверхні.

3.2.3. Метеорологічні надзвичайні ситуації (сильні дощі, великий град, снігопади, снігові замети) температурні (мороз, спека, засуха з наслідками масового пошкодження та загибелі посівів), та інші, сильний вітер, налипання снігу, ожеледь.

3.2.4. Отруєння людей в результаті споживання продуктів харчування, питної води, токсичними та іншими речовинами;

3.2.5. Епідемічні спалахи небезпечних інфекційних хвороб, епідемії

3.3. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру:

- збройні напади, захоплення і утримання вузлів зв'язку;
- збройні напади, захоплення і утримання державних закладів;
- встановлення вибухового пристрою у навчальних або адміністративних корпусах, гуртожитках студмістечка, на транспорті;
- виявлення застарілих боєприпасів.

4. Правила користування засобами колективного захисту

4.1. До засобів колективного захисту відносяться цокольні поверхи і підвальні приміщення адміністративних будинків, гуртожитків і навчальних корпусів коледжу.

4.2. Заповнення захисної споруди проводиться за сигналами цивільної оборони закріпленими особами за відповідним сховищем після пред'явлення документу, що засвідчує особу, організовано, без паніки під керівництвом командира формування.

4.3. Правила поведінки у засобах колективного захисту.

Особи, що укриваються повинні:

- виконувати усі вказівки керівника і особового складу формування;
- перебувати із документами, які засвідчують особу, наявними засобами індивідуального захисту та дводобовим запасом продуктів у поліетиленовій упаковці (якщо вони не закладені у захисній споруді) та мати при собі найбільш необхідні речі;
- надавати необхідну допомогу керівнику формування та при необхідності особам похилого віку;
- дотримуватись чистоти та дисципліни зберігати витримку та тишу;
- вихід здійснювати за командою «Відбій» у встановленому керівником порядку.

Під час перебування у захисній споруді забороняється:

- палити, вживати алкогольні напої та наркотичні речовини, порушувати громадський порядок та заважати роботі формуванню обслуговування захисних споруд;
- приносити у захисну споруду легкозаймисті речовини або речовини, що мають сильний специфічний запах (духи, одеколон), громіздкі речі, а також приводити тварин;
- без дозволу запалювати газові лампи та свічки;
- без особливої потреби пересуватись по приміщенню захисної споруди;
- справляти природні потреби у не визначених для цього місцях.

5. Правила поведінки і дії учасників навчально-виховного процесу при виникненні аварійних ситуацій та аварій

5.1. Про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій інформація отримується від обласного (міського, районного) штабу ЦЗ (ЦО) по радіо, телебаченню, через засоби зв'язку чи пресу.

5.2. При проведенні інструктажів, звернути особливу увагу, що сирени і переривисті гудки централізованих сигнальних засобів означають сигнал цивільної оборони "УВАГА ВСІМ!". Почувши такий сигнал, негайно треба включити радіоприймач або телевізор і слухати повідомлення управління (відділу, штабу ЦО) з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення області (міста обласного підпорядкування). Інформація передається протягом 5 хвилин після подачі звукових сигналів (сирени, гудки і т.д.). Вислухавши це повідомлення, кожен повинен діяти без паніки і метушні у відповідності з отриманими вказівкам.

5.3. Для негайної евакуації учасників навчально виховного процесу з адміністративного (навчального) корпусу, зупинки всіх видів робіт, навчального процесу у разі виникнення надзвичайної ситуації природного або техногенного характеру черговий сторож подає три дзвінка протягом 2 хв. кожен. Виключається подача газу, електричного струму. Учасники навчально-виховного процесу негайно, організовано та без паніки покидають будівлю, та зосереджуються в визначеному начальником штабу районі. У випадку подачі сигналу повітряна тривога, радіаційної безпеки, при аварії на атомній електричній станції учасники навчально-виховного процесу прямують до цокольних поверхів та підвальних приміщень підготовлених для використання як засоби колективного захисту.

6. Правила поведінки і дії учасників навчально-виховного процесу під час радіаційної безпеки, при аварії на атомній електричній станції

Отримавши повідомлення штабу ЦЗ (ЦО) про аварію на АЕС, необхідно:

- зберігати спокій, уникати паніки.
- оповістити співробітників і студентів про аварію;
- укритися в цокольних поверхах і підвальних приміщеннях адміністративних будинків, гуртожитків і навчальних корпусів. При неможливості їх зайняти, укрити в приміщенні та провести додатково його герметизацію (затулити вікна, двері, горища, заклеїти в них щілини);
 - провести додаткову герметизацію харчових продуктів, питної води;
 - швидко зібрати документи, цінності, ліки, продукти та інші речі першої необхідності на 2-3 доби, медикаменти, 5% настойку йоду, одяг, взуття, речі туалету, постільну білизну, документи, найбільш цінні речі і гроші (загальна вага речей на одну людину не повинна перевищувати 50 кг) Упакувати все у поліетиленові мішки, чекати підходу автотранспорту. На призначений час у приміщенні слід відключити газ, воду, електроприлади і т.п., надягти плащ з капюшоном, панчохи, рукавички, узяти речі і змінне взуття, закрити квартиру, здати ключі коменданту або його представнику і прямувати до місця посадки. Виконання цих правил збереже ваше здоров'я;

7. Правила поведінки і дії учасників навчально-виховного процесу при загрозі виникнення і виникнення аварій на мережах газопостачання

Якщо ви відчули запах газу в приміщенні, де встановлено газове приладдя:

- не можна включати електрику, не можна користуватися сірниками;
- негайно перекрийте вентилі на газовому приладді і крани подачі газу перед ними;
- не допускається виявлення витікання газу за допомогою запаленого сірника;
- організуйте провітрювання приміщень, відкрийте вікна та двері;
- необхідно викликати аварійну службу по телефону 104, доповісти коменданту (черговому) гуртожитку.

8. Правила поведінки і дії учасників навчально-виховного процесу під час пожежі в навчальному закладі

У разі виявлення пожежі (ознак горіння, до яких відносяться: полум'я, дим, запах диму, характерне для горіння потріскування тощо) кожен учасник навчально-виховного процесу зобов'язаний:

- негайно повідомити про це телефоном пожежну охорону.
- вжити (по можливості) заходів до евакуації людей, гасіння (локалізації) пожежі та збереження матеріальних цінностей;
- якщо пожежа виникла в адміністративному (навчальному) корпусі, гуртожитку повідомити про неї чергового (швейцара) по корпусу;
- у разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби (медичну, газорятувальну тощо).

9. Правила поведінки і дії при виявленні схожих на боєприпаси предмети

- вивести людей з місця небезпеки;
- визначити та встановити на місці знахідки яскраво червоний прапорець або матеріал;
- виставити тимчасову охорону;
- довести до присутніх, що торкатися до небезпечних предметів не можна, так як це загрожує життю;
- негайно сповістити адміністрацію, місцеві органи влади, МВС, МЧС про знахідку;
- до прибуття працівників МВС, МЧС взяти місце під нагляд;
- не допускати на місце знахідки інших людей, особливо дітей.

10. Правила поведінки і дії учасників навчально-виховного процесу при землетрусі

Фактори небезпеки землетрусів: руйнування будівельних конструкцій будинків та споруд; руйнування на потенційно небезпечних об'єктах, нафто- та газопроводах; утворення завалів; руйнування систем життєзабезпечення та розлами земної кори. Додатковою небезпекою є повторні поштовхи.

Дії у випадку загрози виникнення землетрусу:

- уважно слухайте інформацію про обстановку та інструкції про порядок дій, не користуйтеся без потреби телефоном;
- зберігайте спокій, попередьте сусідів, надайте допомогу інвалідам, дітям та людям похилого віку;
- дізнайтеся у куратора групи місце збору студентів для евакуації;
- одягніться, візьміть документи та зберіть найбільш необхідні речі, невеликий запас продуктів харчування на декілька днів, питну воду, медикаменти, кишеньковий ліхтарик;

- від'єднайте всі електроприлади від електромережі, вимкніть газ та систему нагрівання.

Дії під час землетрусу:

- зберігайте спокій, уникайте паніки;
- дійте негайно, як тільки відчуєте коливання ґрунту або споруди, головна небезпека, яка вам загрожує - це предмети і уламки, що падають;
- швидко залишіть будинок та відійдіть від нього на відкрите місце, якщо ви знаходитесь на першому - другому поверсі;
- негайно залишіть кутові кімнати, якщо ви знаходитесь вище другого поверху;
- станьте в отворі внутрішніх дверей або у кутку кімнати, подалі від вікон і важких предметів;
- не кидайтесь до сходів або до ліфта, якщо ви знаходитесь у висотній споруді вище п'ятого поверху;
- вибігайте з будинку швидко, але обережно. Остерігайтесь уламків, електричних дротів та інших джерел небезпеки;
- відійдіть від високих споруд, шляхопроводів, мостів та ліній електропередач;
- перевірте чи немає поблизу постраждалих, сповістіть про них рятувальників та, по можливості, надайте допомогу.

11. Порядок дії учасників навчально-виховного процесу при наданні першої медичної допомоги потерпілим

Схема послідовності дій при наданні першої медичної допомоги:

1. Вивести потерпілого з оточення, де стався нещасний випадок.
2. Вибрати потерпілому найбільш зручне положення, що забезпечує спокій.
3. Визначити вид травми (перелом, поранення, опік, отруєння тощо).
4. Визначити загальний стан потерпілого, встановити, чи не порушені функції життєво важливих органів.
5. Розпочати проведення необхідних заходів:
 - тимчасово зупинити кровотечу;
 - зафіксувати місце перелому;
 - накладити первинні пов'язки при ураженнях та опіках;
 - вжити реанімаційних заходів (оживлення) : штучне дихання, зовнішній масаж серця (відновлення серцевої діяльності);
 - обробити ушкоджені частини тіла.
 - дати знеболюючі засоби, антибіотики;
 - зігріти, укрити від холоду (спеки)
 - Провести часткову санітарну обробку.
6. Одночасно з наданням долікарської допомоги необхідно викликати швидку допомогу або підготувати транспорт для відправки потерпілого до найближчої медичної установи.
7. Повідомити адміністрацію навчального закладу про те, що трапилось. Важливо знати обставини, за яких сталася травма, умови, які спонукали до її виникнення, та час, годину і навіть хвилини, особливо, коли потерпілий втратив свідомість.
8. У разі різкого порушення або відсутності дихання, зупинки серця негайно зробити штучне дихання, та зовнішній масаж серця і викликати за телефоном 103 швидку медичну допомогу.
9. Увага!!! Констатувати смерть людини має право лише лікар. Основна вимога до першої медичної допомоги – це своєчасність та правильність її надання. При не виконанні цих вимог з часом навіть кваліфікована медична допомога може бути без користі.

Фахівець з питань цивільного захисту

Віктор НАЗARIK